

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**
Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: michal.veselsky@soc.cas.cz

Veřejnost o odsunu a Benešových dekretěch

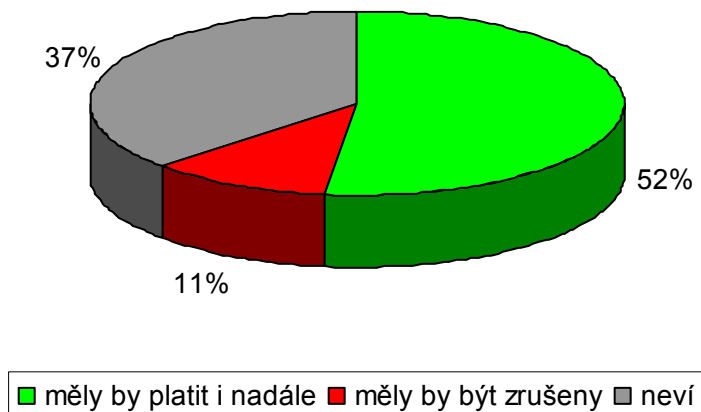
Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2007, v07-11</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>5. 11. - 12. 11. 2007</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1060</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PM.4, PM.5, PM. 6</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>21. prosince 2007</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Michal Veselský</i>

V listopadovém šetření se CVVM věnovalo problematice tzv. Benešových dekretů. V souvislosti s tímto tématem se zejména v zahraničí objevují názory, že by ty z dekretů, které tvořily právní rámec odsunu, měly být zrušeny. První otázka tedy mapovala názory české veřejnosti na další platnost těchto dekretů¹. Nabízené varianty odpovědí a získané údaje jsou uvedeny v grafu 1.

¹ Otázka: „Odsun sudetských Němců se právně opíral o některé z dekretů prezidenta E. Beneše. Domníváte se, že...“

Graf 1: Názory na platnost Benešových dekretů (v %)

V současné době se o málo více než polovina dotázaných (52 %) kloní k názoru, že Benešovy dekry by měly platit i nadále, 11 % se domnívá, že by měly být zrušeny, více než třetina oslovených (37 %) se k dané problematice nevyjádřila.

Porovnání nynějších a minulých dat přináší tabulka 1. Letošní šetření potvrdilo posun ve zjištěných postojích, který naznačilo již loňské dotazování. Do roku 2005 se pro další platnost Benešových dekretů stabilně vyjadřovaly zhruba dvě třetiny respondentů. V posledních dvou letech si to samé myslí pouze o málo více než polovina dotázaných. Z uvedeného je zřejmý určitý kritičtější vztah respondentů k další platnosti dekretů.

Za poslední dva roky přibylo jak těch, kteří schvalují zrušení dekretů, tak i respondentů nemajících na problematiku jasný názor. Před rokem 2006 schvalovalo zrušení dekretů pouze 5 až 8 %, nyní tato skupina čítá více než 10 % odpovědí. Dalším aspektem je skutečnost, že stále více občanů není schopno se k dané problematice vyjádřit.

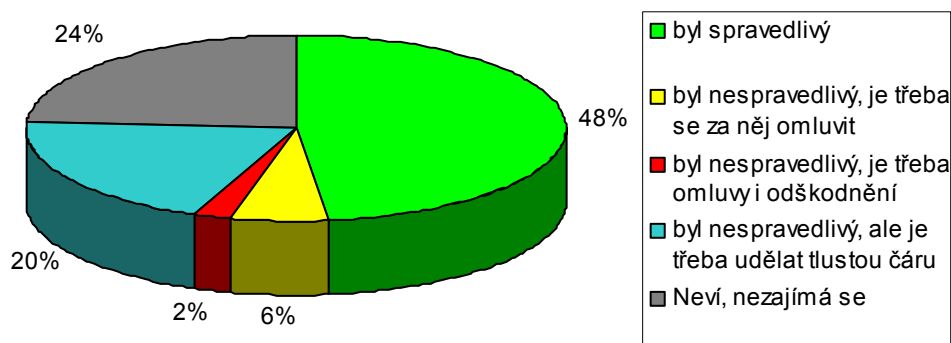
Tabulka 1: Názory na platnost Benešových dekretů – srovnání (údaje v %)

	2002/03	2004/06	2005/02	2006/11	2007/11
by měly platit i nadále	67	66	64	53	52
měly by být zrušeny	5	8	7	13	11
neví	28	26	29	34	37

Pozn.: Součet ve sloupci 100 %.

S dekrety úzce souvisí i otázka na současné postoje dotázaných k samotnému odsunu sudetských Němců po druhé světové válce². Nabízené varianty odpovědí a získané výsledky přináší graf 2.

Graf 2: Názory na odsun sudetských Němců (v %)

Z grafu 2 je zřejmé, že odsun považuje v současnosti za spravedlivý o něco méně než polovina dotázaných (48 %), naopak celkem 28 % jej pokládá za nespravedlivý. Stejně jako u platnosti dekretů došlo i v otázce spravedlnosti odsunu k mírným změnám. V uplynulých letech pozvolna ubývalo zastánců odsunu, resp. těch, kteří hodnotili odsun jako spravedlivý (viz tabulka 2).

Tabulka 2: Názory na odsun – srovnání (v %)

	95/07	02/03	04/06	06/11	07/11
byl spravedlivý	52	60	56	50	48
byl nespravedlivý, ale za minulost je třeba udělat tlustou čáru	24	20	20	23	20
byl nespravedlivý, je třeba se za něj omluvit	3	5	5	6	6
byl nespravedlivý a je třeba se za něj nejen omluvit, ale postižené i odškodnit nebo jim vrátit majetek	1	1	3	3	2
Dotázaný neví, nezajímá se	20	14	16	18	24

Pozn.: Součet ve sloupci 100 %.

Následující otázka byla zaměřena na to, jak tzv. Benešovy dekrety ovlivňují vztahy s okolními zeměmi.³ Výsledky přináší tabulka 3.

² Otázka: „Hovoří se o tom, zda odsun sudetských Němců po válce byl nebo nebyl spravedlivý. Myslíte si že...“

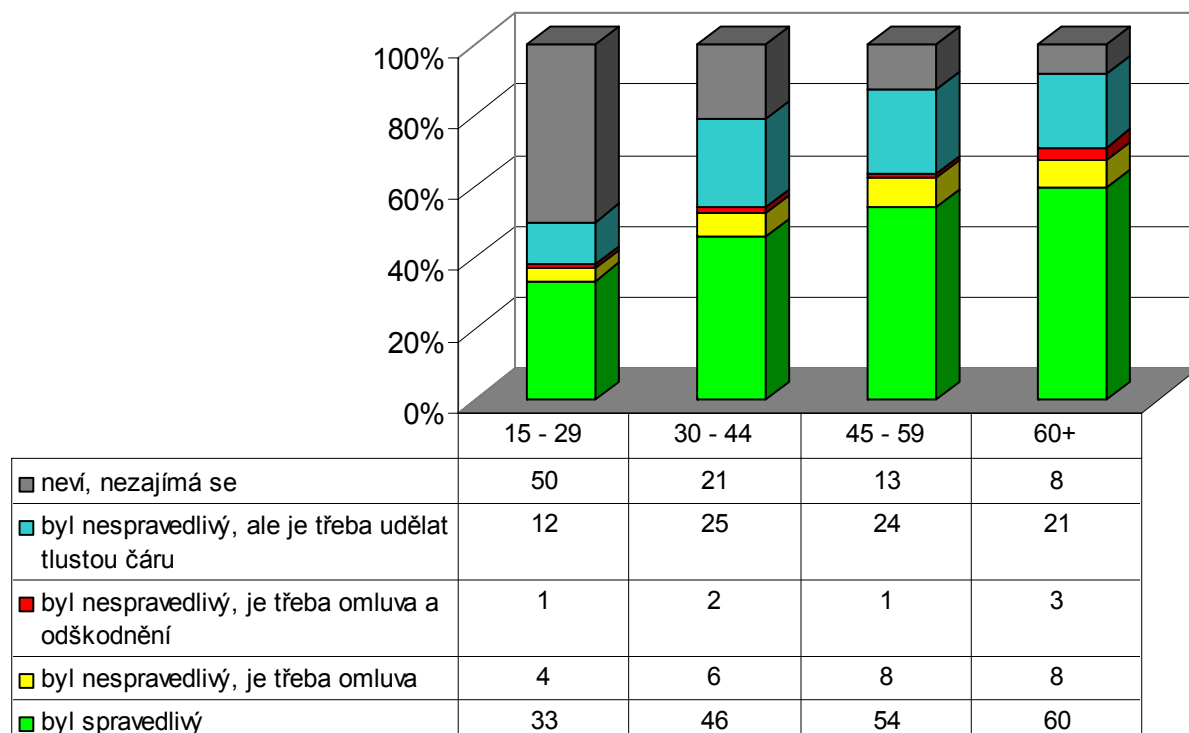
³ Otázka: „Myslíte si, že tzv. Benešovy dekrety dnešní vztahy ČR s těmito sousedními státy ovlivňují...“

Tabulka 3: Jak ovlivňují tzv. Benešovy dekrety vztahy s okolními státy? (v %)

	příznivě	neovlivňují	nepříznivě	neví
Slovensko	9	65	3	23
Polsko	7	65	3	25
Maďarsko	3	61	6	30
Německo	3	23	51	23
Rakousko	3	42	28	27

Pozn.: Součet v řádku 100 %.

Z tabulky 3 vyplývá, že polovina dotázaných (51 %) se domnívá, že Benešovy dekrety negativně ovlivňují vztahy s Německem. Stejný názor zastává 28 % respondentů, pokud jde o vztahy s Rakouskem.

Graf 3: Názor na odsun sudetských Němců v závislosti na věku respondentů (v %)

Jak je patrné z grafu 3, existují mezi jednotlivými věkovými skupinami velké rozdíly, což je do značné míry dáno časovým horizontem události. Ve skupině nad 60 let považuje odsun za spravedlivý téměř 60 % dotázaných, zatímco mezi lidmi mladšími 30 let zastává stejný názor pouze 33 % respondentů. Svou roli zde hraje skutečnost, že se mladí lidé (15-29 let) o problematiku odsunu sudetských Němců příliš nezajímají nebo případně nemají utvořen jednoznačný názor (50 %).